

ZASADY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW, METODY PROWADZENIA KSIĄG POMOCNICZYCH ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć jest mowa o:

- 1) ustawie o rachunkowości – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.);
- 2) ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniu – rozumie się rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, 1020 z późn. zm.);
- 4) Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) – rozumie się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), (Dz.U. Nr 112, poz. 1317 z późn. zm.);
- 5) cenie nabycia – to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, z niepodlegającym odliczeniu podatkiem od towarów i usług i podatkiem akcyzowym powiększoną o:
 - koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku i składowania lub wprowadzenia do obrotu (ubezpieczenia w drodze, montaż, instalacja i uruchomienie programów i systemów komputerowych, opłaty notarialne, skarbowe i inne),
 - koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania (odsetki, prowizje) oraz związane z nim różnice kursowe pomniejszone o przychody z tego tytułu,

- cło i podatek akcyzowy przy imporcie składników majątkowych, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski;
- 6) koszcie wytworzenia – to koszt wytworzenia produktu pozostający w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu;
 - 7) cenie sprzedaży netto – to cena (wartość) sprzedaży netto składnika aktywów możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena jego sprzedaży, bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, opust i inne podobne zmniejszenia oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży, a powiększoną o należną dotację przedmiotową;
 - 8) wartości godziwej – przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami;
 - 9) trwałej utracie wartości – która zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znacznej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych;
 - 10) jednostce – rozumie się jednostkę budżetową Starostwo Powiatowe w Gryfinie, zwaną Starostwem;
 - 11) komórkach organizacyjnych – rozumie się komórki organizacyjne określone w Regulamin Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gryfinie;
 - 12) środkach trwałych – rozumie się podstawowe i pozostałe środki trwałe;
 - 13) wartościach niematerialnych i prawnych - rozumie się podstawowe i pozostałe wartości niematerialne i prawne;
 - 14) dniu bilansowym – rozumie się dzień, na który następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych;
 - 15) klasyfikacji budżetowej, paragrafie (§), paragrafach (§§) – rozumie się pozycje określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późn. zm.);
 - 16) paragrafach z zespołu klasyfikacji budżetowej – rozumie się dwie pierwsze cyfry paragrafów dochodów lub wydatków klasyfikacji budżetowej;
 - 17) sprawozdaniu Rb-50 – rozumie się sprawozdanie kwartalne o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego;

§ 2. W sprawach określonych w § 1 pkt 5 - 9 nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy wynikające z ustawy o rachunkowości.

Rozdział 2

Wycena aktywów i metody prowadzenia ksiąg pomocniczych

§ 2. Aktywa trwałe Starostwa obejmują:

- 1) wartości niematerialne i prawne;
- 2) rzeczowe aktywa trwałe, w tym:
 - a) środki trwałe,
 - b) pozostałe środki trwałe,
 - c) inwestycje (środki trwałe w budowie) oraz zaliczki na środki trwałe w budowie,
 - d) zbiory biblioteczne i dobra kultury,
 - e) uzbrojenie i sprzęt wojskowy;
- 3) należności długoterminowe,
- 4) długoterminowe aktywa finansowe.

§ 3. 1. Wartości niematerialne i prawne to nabyte przez jednostkę prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności:

- 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- 3) know-how,
- o wartości początkowej powyżej 3.500 zł - zwane podstawowymi wartościami niematerialnymi i prawnymi, z zastrzeżeniem § 6, ust. 2, a o wartości równej lub niższej od 3.500 zł – zwane pozostałymi wartościami niematerialnymi i prawnymi.

2. Środki trwałe to rzeczowe składniki majątku o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, nabyte lub wytworzone we własnym zakresie, w szczególności :

- 1) grunty, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu,
- 2) budowle, budynki, lokale będące odrębną własnością, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- 3) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- 4) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- 5) inwentarz żywy,

- o wartości początkowej powyżej 3.500 zł - zwane podstawowymi środkami trwałymi, z uwzględnieniem ust. 3 i 4 oraz § 6, ust. 2, a w wysokości równej lub niższej od 3.500 zł zwane pozostałymi środkami trwałymi.

3. Do podstawowych środków trwałych, o których mowa w ust. 2, bez względu na wartość początkową zalicza się sprzęt komputerowy (zespoły komputerowe), obiekty sklasyfikowane w grupach 0-2 Klasyfikacji Środków Trwałych.

4. Do środków trwałych jednostki zalicza się także obce środki trwałe znajdujące się w jej użytkowaniu zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości.

§ 4. 1. Wartość początkową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:

- 1) w przypadku odpłatnego nabycia (zakupu) – według ceny nabycia lub ceny zakupu (jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości), zwiększonej o:
 - niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
 - koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania oraz związane z nim różnice kursowe pomniejszone o przychody z tego tytułu,
- 2) w przypadku środka trwałego otrzymanego w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – wycena może być w wysokości określonej w decyzji właściwego organu,
- 3) w przypadku nabycia w drodze spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości,
- 4) w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy braku według wartości godziwej i ewentualne dotychczasowe zużycie,
- 5) w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawy, z podaniem cech szczególnych nowego środka,
- 6) w przypadku utworzenia nowego podmiotu gospodarczego na bazie zlikwidowanego (przekształconego, połączonego, podzielonego) podmiotu gospodarczego – w wysokości dotychczasowej wartości brutto, na którą składają się wartość początkowa (po aktualizacji) i dotychczas naliczone zaktualizowane umorzenia wynikające z ewidencji zlikwidowanego podmiotu,
- 7) w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, który obejmuje ogół kosztów rzeczywiście poniesionych przez jednostkę od rozpoczęcia budowy, montażu, przystosowania i

ulepszenia do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę.

2. Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych, z zastrzeżeniem ust. 3 następuje w wyniku ich ulepszenia, to jest:

- 1) przebudowy – zmiana istniejącego stanu (konstrukcji, funkcji) środka na inny,
- 2) rozbudowy - powiększenie, rozszerzenie środka trwałego, na przykład budynku, linii technologicznej, zespołu komputerowego,
- 3) rekonstrukcji – odtworzenie (odbudowa) zużytego całkowicie lub częściowo środka trwałego,
- 4) adaptacji – przystosowanie (przerobienie) środka trwałego do wykorzystania go w innym celu, niż wskazywało jego pierwotne przeznaczenie, albo nadaniu nowych cech użytkowych,
- 5) modernizacji – unowocześnieniu środka trwałego,
- 6) nabyciu części składowych lub peryferyjnych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 3500 zł, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych w danym roku budżetowym przekracza 3500 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji, z wyjątkiem sprzętu komputerowego, który uznaje się za ulepszony jeżeli spełnione są kryteria ulepszenia określone w ust. 2, bez względu na wartość.

4. W przypadku równoczesnego prowadzenia ulepszenia i remontu, wartość nakładów na ulepszenie ustala się na podstawie faktur lub innych dokumentów, wydzielając związane z remontem koszty, a jeśli takie wydzielenie kosztów remontu nie jest możliwe, to całość kosztów przeprowadzonych robót kwalifikuje się jako dotyczące ulepszenia.

5. W przypadku trwałego odłączenia od danego środka trwałego części składowej lub peryferyjnej wartość początkową tego środka zmniejsza się (od następnego miesiąca po odłączeniu) o różnicę między:

- ceną nabycia (kosztem wytworzenia) odłączonej części, a
- sumą odpisów amortyzacyjnych obliczoną metodą i stawką amortyzacyjną stosowaną przy obliczaniu odpisów amortyzacyjnych tego środka trwałego, przypadającą na nią w okresie połączenia.

6. Jeżeli odłączona część zostanie przyłączona do innego środka trwałego, w miesiącu przyłączenia zwiększa się wartość początkową tego innego środka trwałego o różnicę, o którą zmniejszono środek, od którego tę część odłączono.

7. Modyfikacja (aktualizacja) programu komputerowego o wartości powyżej 3.500 zł, przeprowadzona przez osoby trzecie, stanowi samodzielny tytuł wartości niematerialnej i prawnej.

§ 5. 1. Podstawowe środki trwałe (z wyłączeniem gruntów i dóbr kultury) oraz podstawowe wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje metodą liniową (systematyczne rozłożenie wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji) przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, a odpisów dokonuje się począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu oddania do użytkowania, i do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie umorzenia z wartością początkową lub w którym postawiono je w stan likwidacji, sprzedano, przekazano nieodpłatnie lub stwierdzono ich niedobór.

2. Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) od podstawowych wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacyjnych wynikających z następujących okresów amortyzacji :

- 1) 24 miesiące – od licencji (sublicencji) na programy komputerowe oraz od praw autorskich;
- 2) 24 miesiące – od licencji na wyświetlanie filmów oraz emisję programów radiowych i telewizyjnych, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 3) 36 miesięcy – od poniesionych kosztów zakończonych prac rozwojowych;
- 4) 60 miesięcy – od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

3. Jeżeli wynikający z umowy okres używania praw majątkowych, o których mowa w ust. 2, pkt 2 jest krótszy od podanego okresu, to do odpisów przyjmuje się okres wynikający z umowy.

4. Stawki amortyzacyjne (umorzeniowe) poszczególnych obiektów inwentarzowych podstawowych środków trwałych oraz poszczególnych tytułów podstawowych wartości niematerialnych i prawnych ustala się na cały okres amortyzacji przed rozpoczęciem dokonywania odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych), których roczna wartość wynika z zatwierdzonego przez kierownika jednostki aktualnego planu amortyzacji (umorzenia).

5. Nie dokonuje się odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) nieruchomości Skarbu Państwa, będących w zarządzaniu Starostwa (zadanie z zakresu administracji rządowej).

§ 6. 1. Pozostałe wartości niematerialne i prawne oraz pozostałe środki trwałe umarza się jednorazowo, spisując 100% ich wartości w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Do pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w ust. 1, bez względu na wartość początkową zalicza się następujące składniki majątkowe:

- 1) książki i inne zbiory biblioteczne;
- 2) środki dydaktyczne, w tym także środki transportu, służące do nauczania i wychowania w szkołach i placówkach oświatowych;
- 3) odzież i umundurowanie;
- 4) meble i dywany;
- 5) inwentarz żywy.

3. Zbiory biblioteczne to dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza dokumenty graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, audiowizualne i elektroniczne - wycenia się według cen nabycia, a w przypadku zbiorów ujawnionych lub darowanych według wartości szacunkowej ustalonej komisyjnie i zatwierdzonej przez kierownika jednostki.

4. Rozchody zbiorów bibliotecznych wycenia się w wartości ewidencyjnej.

5. Nie zalicza się do zbiorów bibliotecznych wydawnictw i opracowań książkowych stanowiący tak zwany „zbiór wspomagający”.

§ 7. 1. Dobra kultury to każdy przedmiot ruchomy i nieruchomy, dawny lub współczesny mający znaczenie dla dziedzictwa i rozwoju kulturalnego ze względu na jego wartość historyczną, naukową lub artystyczną – wycenia się według cen nabycia, a w przypadku nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.

2. Dobra kultury nie podlegają umarzaniu a rozchody dóbr kultury wycenia się w cenach ewidencyjnych.

§ 8. Uzbrojenie i sprzęt wojskowy to składniki rzeczowego majątku trwałego wyceniane są według zasad określonych dla środków trwałych.

§ 9. 1. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.

2. Dla żadnych środków trwałych nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

3. Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.

§ 10. Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe wycenia się w wartości netto, to jest z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.

§ 11. Dla rzeczowych aktywów trwałych ustala się następujące metody prowadzenia kont ksiąg pomocniczych, z zastrzeżeniem pkt 3 i 4:

- 1) ewidencję ilościowo – wartościową dla:
 - a) podstawowych wartości niematerialnych i prawnych oraz podstawowych środków trwałych,
 - b) pozostałych wartości niematerialnych i prawnych oraz pozostałych środków trwałych o wartości powyżej 1.000 zł do 3.500 zł włącznie oraz bez względu na wartość meble stanowiące wyposażenie jednostki;
- 2) ewidencję ilościową, ze wskazaniem osób je użytkujących dla pozostałych wartości niematerialnych i prawnych i pozostałych środków trwałych o wartości powyżej 100 zł do 1000 zł włącznie oraz:
 - a) bez względu na wartość – rodzajowo wyodrębnione składniki majątkowe stanowiące wyposażenie miejsc pracy, w tym:
 - radiomagnetofony, wentylatory biurowe stojące i biurkowe, lampki biurkowe, czajniki elektryczne, kalkulatory taśmowe,
 - aparaty telefoniczne zwykłe stacjonarne i przenośne (bez faksów), podstawki/uchwyty pod telefon i na dokumenty, telefony komórkowe,
 - urządzenia biurowe: gilotyny, obcinarki, bindownice, laminatory, niszczarki,
 - zegary biurowe, godła, tablice korkowe i inne tablice wiszące,
 - kasetki na pieniądze i dokumenty, numeratory, wizytowniki, apteczki, szafki na klucze i podobne, wieszaki stojące i wiszące, dziurkacze i zszywacze profesjonalne oraz kosze na śmieci,
 - b) składniki majątkowe, których wartości początkowej nie sposób ustalić, zaś ich charakter wymaga objęcia ich kontrolą ewidencyjną;
- 3) ewidencję szczegółową dla zbiorów bibliotecznych w sposób określony w odrębnych przepisach;
- 4) ewidencję ilościową dla dóbr kultury.

§ 12. 1. Inwestycje (środki trwałe w budowie) wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w szczególności koszty:

- 1) dokumentacji projektowej inwestycji;
- 2) badań geologicznych, geofizycznych oraz pomiarów geodezyjnych;
- 3) przygotowania terenu pod budowę, pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów;

- 4) nabycia gruntów i innych składników majątku związanych z budową;
- 5) opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy obiektu oraz z tytułu uzyskania lokalizacji pod budowę;
- 6) odszkodowania za dostarczenie obiektów zastępczych i przesiedlenie osób z terenów zajętych na potrzeby inwestycyjne;
- 7) założenia stref ochronnych i zieleni;
- 8) poniesione w obcych środkach trwałych, a związane z przebudową, rozbudową, modernizacją i adaptacją tych obiektów na potrzeby inwestora (użytkownika), tzw. ulepszenie obcych środków trwałych;
- 9) ulepszenia własnych, już istniejących podstawowych środków trwałych;
- 10) zakupu bądź wytworzenia we własnym zakresie urządzeń technicznych, maszyn i środków transportu;
- 11) transportu, załadunku i wyładunku oraz montażu;
- 12) nadzoru autorskiego, inwestorskiego i generalnego wykonawcy;
- 13) ubezpieczeń majątkowych środków trwałych w budowie;
- 14) przygotowania eksploatacji nowo budowanych obiektów, które poniesiono przed przekazaniem inwestycji do użytkowania;
- 15) nabycia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych;
- 16) niepodlegającego odliczeniu lub zwrotowi podatku od towarów i usług (VAT) dotyczącego inwestycji oraz cła i inne opłaty związane z nabyciem środków trwałych (np. notarialne, sądowe);
- 17) naliczonych za czas trwania inwestycji różnice kursowe od zaciągniętych przez inwestora zobowiązań służących sfinansowaniu zakupu lub budowy środków trwałych oraz prowizje i odsetki, w tym także z tytułu zwłoki w zapłacie;

2. Inwestycje (środki trwałe w budowie) obciąża się stratami nadzwyczajnymi powstałymi w okresie między rozpoczęciem a zakończeniem inwestycji, a uznaje uzyskanymi w tym czasie zyskami nadzwyczajnymi.

3. Od inwestycji (środków trwałych w budowie) nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

§ 13. 1. Podstawowe środki trwałe, podstawowe wartości niematerialne i prawne, ulepszenia środków trwałych, ulepszenia w obcych środkach trwałych, a także modyfikacje (aktualizacje) o których mowa w § 4 ust. 7 oraz koszty inwestycji rozpoczętych (środków trwałych w budowie), w tym pierwsze wyposażenie nowego obiektu - finansuje się ze środków na wydatki inwestycyjne.

2. Pozostałe środki trwałe oraz pozostałe wartości niematerialne i prawne finansuje ze środków na wydatki bieżące.

§ 14. 1. Należności długoterminowe to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego

wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszonej o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności) zgodnie z ustawą o rachunkowości, nie później niż na dzień bilansowy.

2. Należnościami wątpliwymi – w pełnej wysokości (100 %), w szczególności są należności:

- 1) od podmiotu gospodarczego, który został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej, przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należności – osoby prawne oraz od osoby fizycznej, która zmarła nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawiała ruchomości niepodlegające egzekucji;
- 2) bez względu na posiadane zabezpieczenia za wątpliwe uznaje się wszystkie należności dłużnika, który został postawiony w stan likwidacji lub gdy ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku, albo zostało wszczęte postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu w rozumieniu przepisów upadłościowego i naprawczego;
- 3) których nieściągalność została udokumentowana postanowieniem sądu o:
 - a) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
 - b) umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
 - c) ukończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku o ile należności tych nie odpisano wcześniej jako nieściągalnych;
- 4) kwestionowane przez dłużnika na drodze powództwa sądowego;
- 5) stanowiące równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których dokonano uprzednio odpisu aktualizującego.

3. Podstawą ewidencji odpisów aktualizujących w księgach rachunkowych jednostki jest PK – polecenie księgowania sporządzone przez właściwego pracownika prowadzącego obsługę księgową danych należności na podstawie postanowień sądu, postanowień o bezskutecznej egzekucji i innych informacji będących w dyspozycji jednostki, na przykład o posiadanych zabezpieczeniach.

§ 15. 1. Długoterminowe aktywa finansowe, stanowiące inwestycje w rozumieniu ustawy o rachunkowości, obejmują w szczególności:

- 1) akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych (nabyte w celu sprawowania nad nim kontroli, współkontroli lub wywierania znacznego wpływu),

2) akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok od daty ich wystawienia lub nabycia (nabyte w celu uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend i innych pożytków),

wycenia się - na dzień przyjęcia do ewidencji - w cenie nabycia albo w cenie zakupu, jeśli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne.

2. Wniesienie aportów rzeczowych, wycenia się w wartości tych aportów określonych w umowie spółki powiększonej o ewentualne opłaty związane z udziałem w spółce (np. koszt rzeczoznawców wyceniających aporty, opłaty notarialne i sądowe).

3. Na dzień bilansowy udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje długoterminowe zaliczone do finansowych aktywów trwałych wyceniane są w:

- cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- wartości godziwej,
- cenie rynkowej, będącej wynikiem przeszacowania ceny nabycia (dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności).

4. Udziały w jednostkach podporządkowanych - według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty trwałej wartości lub według wartości godziwej, z tym że udziały zaliczane do aktywów trwałych mogą być wycenione metodą praw własności, o której mowa w ustawie o rachunkowości.

§ 16. Mienie zlikwidowanych jednostek to rzeczowe składniki majątkowe faktycznie przejęte przez jednostkę budżetową (organ założycielski lub nadzorujący) po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym, komunalnym lub innej podległej jednostce, także jednostce budżetowej, do czasu podjęcia decyzji przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego o ich przeznaczeniu, ewidencjonowane są w wartości netto wynikającej z bilansu zamknięcia zlikwidowanej jednostki i załączników do bilansu, a rozchodowane są według wartości określonej w:

- decyzji/umowie o przekazaniu innym podmiotom,
- decyzji o przyjęciu do środków trwałych jednostki,
- dokumencie sprzedaży,
- dokumencie o likwidacji składnika mienia.

§ 17. Aktywa obrotowe obejmują, w szczególności:

- 1) rzeczowe aktywa obrotowe (zapasy) w postaci materiałów i towarów;
- 2) należności i roszczenia krótkoterminowe;
- 3) środki pieniężne;
- 4) krótkoterminowe papiery wartościowe;
- 5) rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów.

§ 18.1. Do materiałów zalicza się nabyte surowce i inne materiały podstawowe, półfabrykaty obcej produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, paliwa, części zamienne maszyn i urządzeń oraz odpady użytkowe przeznaczone do zużycia na własne potrzeby jednostki.

2. Towary to rzeczowe składniki majątku nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym.

3. Zakupione materiały i towary wycenia się i ewidencjonuje z chwilą nabycia (przekazanie bezpośrednio do zużycia w działalności) w cenach zakupu i odpisuje się w koszty na dzień ich zakupu, a koszty ich zakupu (koszty transportu, załadunku, wyładunku i inne związane z wprowadzeniem składnika do obrotu) zalicza się w całości do kosztów okresu w którym je poniesiono, z uwzględnieniem ust. 4.

4. Obejmuje się ewidencją wartościową materiały i towary powierzone, a na dzień bilansowy wycenia się w wartości wynikającej z ewidencji.

5. Na dzień bilansowy stan składników o których mowa w ust. 2 i 3 ustala się stan w drodze spisu z natury i wycenia się przyjmując założenie, że rozchód składników wycenia się po cenach tych składników, które jednostka nabyła najpóźniej.

6. Dla ustalenia obrotów i stanów do celów analitycznych zużycia materiałów biurowych przez poszczególne komórki organizacyjne, prowadzi się ewidencję pomocniczą – ilościową w technice ręcznej lub aplikacji komputerowej i nie jest ona zaliczana do ewidencji finansowo-księgowej.

§ 19.1. Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku bilansowego wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych.

2. Należności i roszczenia wyrażone w walutach obcych wycenia się według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 20. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej, a wyrażone w walutach obcych według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 21. 1. Krótkoterminowe papiery wartościowe to krótkoterminowe aktywa finansowe w postaci papierów wartościowych nabyte w celu odsprzedaży lub których termin wykupu jest krótszy od jednego roku od dnia bilansowego, na przykład akcje obce, obligacje obce, bony skarbowe i

inne środki pieniężne (czeki i weksle obce, czeki podróżne, o ile są płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy).

2. Krótkoterminowe papiery wartościowe w ciągu roku wykazuje się według cen nabycia, czyli w wartości poniesionych wydatków na ich nabycie łącznie z prowizjami biur maklerskich oraz opłatami dokonywanymi przy ich zakupie, jednak nie wyższej od wartości rynkowej.

3. Krótkoterminowe papiery wartościowe wycenia się na dzień bilansowy w cenie nabycia lub w cenie rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa.

4. Krótkoterminowe papiery wartościowe, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się w wartości godziwej.

§ 22. Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych i wycena bilansowa przebiega na poziomie wartości nominalnej.

Rozdział 3 **Zasady wyceny pasywów**

§ 23. 1. Zobowiązania z tytułu dostaw wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.

2. Zobowiązania warunkowe to zobowiązania pozabilansowe, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie powiększają zobowiązań bilansowych, ponieważ nie nastąpiło spełnienie warunków ich realizacji i nie jest znana dokładna ich wartość oraz moment wpływu środków pieniężnych.

3. Zobowiązania warunkowe tworzy się w związku z udzielonymi gwarancjami i poręczeniami majątkowymi w wysokości udzielonej gwarancji i poręczenia.

4. Zobowiązania finansowe jednostki samorządu terytorialnego wycenia się w wartości emisyjnej powiększonej o narosłe kwoty z tytułu oprocentowania.

5. Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 24. Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania zgodnie z ustawą o rachunkowości i wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości (rozliczenia międzyokresowe bierne).

§ 25. Przychody przyszłych okresów to przychody , które występują w jednostce z tytułu długoterminowych należności dochodów budżetowych.

§ 26. Kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa - w wartości nominalnej.

Rozdział 4 **Ustalanie wyniku finansowego**

§ 27. 1. Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 - „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”.

2. Ponoszone koszt ujmuje się tylko na kontach zespołu 4 - „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”.

3. Szczegółowa ewidencja kosztów działalności operacyjnej prowadzona jest w układzie kosztów zgodnie z treścią rachunku zysków i strat z podziałem na pozycje klasyfikacji budżetowej.

3. Zarachowanie do przychodów Starostwa dochodów budżetu Powiatu Gryfińskiego nieuwjętych w planach finansowych jednostek organizacyjnych następuje nie rzadziej niż na dzień bilansowy na podstawie sporządzonego zestawienia danych z ksiąg rachunkowych budżetu (organu finansowego).

§ 28. Na wynik finansowy netto zgodnie z rachunkiem zysków i strat (wariant porównawczy) składa się:

- 1) wynik ze sprzedaży;
- 2) wynik z działalności operacyjnej;
- 3) wynik z działalności gospodarczej;
- 4) wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- 5) wynik brutto;
- 5) obowiązkowe zmniejszenia oraz nadwyżki środków obrotowych.

§ 29. 1. Różnica pomiędzy przychodami i kosztami działalności operacyjnej stanowi wynik finansowy ze sprzedaży, rozumiany w warunkach budżetu jako strata powstała z nadwyżki kosztów realizowanych zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej nad dochodami budżetowymi własnymi lub zysku powstałego w warunkach odwrotnych, z tym że wykazane w tej części rachunku zysków i strat dochody własne nie obejmują przychodów ze sprzedaży środków trwałych.

2. Do przychodów netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi, dotyczących działalności operacyjnej prowadzonej w zakresie wynikającym z ustawy o samorządzie powiatowym i statucie jednostki, zalicza się przychody ewidencjonowane:

- 1) na koncie 700 – „Sprzedaż produktów i koszty ich wytworzenia” w zakresie sprzedaży produktów stanowiących korzyści ekonomiczne osiągnięte z tytułu dochodów własnych ze źródeł wskazanych uchwałą rady powiatu, zaliczane do §§ 068, 083, 084 klasyfikacji budżetowej;
- 2) na koncie 750 – „Przychody i koszty finansowe” w zakresie przychodów finansowych, osiągnięte dochody powiatu z tytułów określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zaliczane do §§ z zespołu 00, 03, 04, 05, 06, 07 klasyfikacji budżetowej oraz § 097 w zakresie pozostałych dochodów budżetowych, z wyjątkiem przychodów z operacji finansowych;
- 3) na koncie 760 – „Pozostałe przychody i koszty” w zakresie pozostałych przychodów operacyjnych osiągniętych ze sprzedaży materiałów, klasyfikowanych do § 087.

3. Do kosztów działalności operacyjnej, powodujących zmniejszenie korzyści ekonomicznych zalicza się:

- 1) koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych ujęta na koncie 401 – „Amortyzacja”,
- 2) koszty poniesione na realizację zadań własnych, koszty obsługi organów samorządowych i utrzymania urzędu, w tym koszty osobowe pracowników ujęte na kontach kosztów rodzajowych oraz koszty poniesione na realizację zadań administracji rządowej zleconych powiatowi objęte sprawozdaniem Rb-50 ujęte na koncie 400 – „Koszty według rodzajów” obejmujące:
 - a) zużycie materiałów i energii – zaliczane do §§ 421 do 424, 426, 474 i 475 klasyfikacji budżetowej, łącznie z kwotami dotyczącymi umorzenia 100% pozostałych środków trwałych i wyposażenia,
 - b) usługi obce - zaliczane do §§ 427, 430, 435 do 440 klasyfikacji budżetowej,
 - c) podatki i opłaty – zaliczane do §§ 448, 450 do 453 klasyfikacji budżetowej,
 - d) wynagrodzenia - zaliczane do §§ 401, 404, 409, 410, 417 klasyfikacji budżetowej,
 - e) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników – zaliczane do §§ 302, 411, 412, 414, 428 i 444 klasyfikacji budżetowej,
 - f) pozostałe koszty rodzajowe – zaliczane do §§ 441, 442 i 443 oraz pozostałe paragrafy kosztów (wydatków) klasyfikacji budżetowej, które dotyczą działalności jednostki (koszty własne funkcjonowania),
- 3) koszty ujęte na koncie 760 – „Pozostałe przychody i koszty” lub na wyodrębnionych kosztach rodzajowych jako koszty dotyczące pośrednio działalności operacyjnej, ale nie związane z zadania własnymi, prezentowane w rachunku zysków i strat w wierszach:

- a) B.X. – „Inne świadczenia finansowane z budżetu” zaliczane do §§ 303, 304, 324 do 326 i 419 klasyfikacji budżetowej,
- b) B.XI. – „Pozostałe obciążenia” – pozostałe koszty (wydatki) nie ujęte w innych pozycjach na przykład, §§ 290, 291, 293, 294 i 300 klasyfikacji budżetowej;

4. W rachunku zysków i strat wiersz A.I.1. - „(...) w tym dotacje zaliczane do przychodów (podmiotowe, przedmiotowe, na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe)” i wiersz B.IX. – „Udzielone dotacje” dotyczą zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych.

§ 30. 1. Wynik działalności operacyjnej stanowi wynik ze sprzedaży skorygowany o przychody i koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną, to jest powiększony o pozostałe przychody operacyjne i pomniejszony o pozostałe koszty operacyjne.

2. Pozostałe przychody operacyjne ujęte na koncie 760 - „Pozostałe przychody i koszty” i koncie 761 – „Pokrycie amortyzacji”, to korzyści osiągnięte z tytułów:

- 1) sprzedaży środków trwałych – jako zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych jako różnicę pomiędzy przychodami (§ 087) a kosztami (§ 430) związanymi z ich sprzedażą oraz nie umorzona wartość początkową środków innych niż umarzanych stopniowo (nie umorzona wartość początkowa środków umarzanych stopniowo obciąża fundusz jednostki);
- 2) dotacji przychodowych ze środków unijnych (nie dotyczy dotacji na inwestycje);
- 3) pokrycia amortyzacji w wysokości odpisów amortyzacyjnych;
- 4) związanych pośrednio z działalnością operacyjną - nieodpłatnie otrzymane aktywa obrotowe, otrzymane odszkodowania, kary, spadki (§ 096), odpisane (umorzone) zobowiązania, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych.

3. Pozostałe koszty operacyjne ujęte na koncie 760 – „Pozostałe przychody i koszty” to:

- 1) w zakresie wynikającym z definicji tych kosztów w ustawie o rachunkowości, które powodują zmniejszenie korzyści ekonomicznych z tytułów: kar i odszkodowań z różnych tytułów (§§ 459 i 460); kosztów postępowania sądowego i innych (§ 461), wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń (§ 802);
- 2) z tytułów kosztów pośrednio związanych z realizacją zadań użyteczności publicznej, których nie można klasyfikować do kosztów rodzajowych: pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przejęte zobowiązania po likwidowanych i przekształcanych jednostkach (§ 416), pokrycie zobowiązań zakładów opieki zdrowotnej (§ 490).

4. Wiersz D.II. – „Dotacje” rachunku zysków i strat dotyczy tylko samobilansujących się oddziałów zakładów budżetowych otrzymujących dotacje na finansowanie działalności podstawowej ujętych na koncie 740 – „Dotacje i środki na inwestycje”.

5. Wiersz rachunku zysków i strat E.I. – „Koszty inwestycji finansowane ze środków własnych zakładów budżetowych i dochodów własnych jednostek budżetowych” obejmuje tylko równowartość wydatków inwestycyjnych, które ujmowane są równolegle Wn konto 740 – „Dotacje i środki na inwestycje”, Ma 800 – „Fundusz jednostki”.

§ 31. 1. Wynik finansowy z działalności gospodarczej, to wynik na działalności operacyjnej powiększony o przychody finansowe i pomniejszony o koszty finansowe.

2. Przychody finansowe ujęte na koncie 750 – „Przychody i koszty finansowe”, z wyjątkiem przychodów z tytułu wykazanych w przychodach operacyjnych, stanowią korzyści i osiągnięcia w postaci:

- 1) dywidendy i udziału w zyskach (§ 073, § 074);
- 2) świadczeń dodatkowych - odsetki od należności uregulowanych po terminie (§ 091), odsetki od środków na rachunkach bankowych (§ 92), pozostałe odsetki (§ 089, § 090, § 812);
- 3) innych - nadwyżki różnic kursowych (§ 151), tylko zbycie praw majątkowych (§ 074).

3. Do kosztów finansowych, powodujących zmniejszenie korzyści z operacji finansowych zalicza się:

- 1) odsetki objęte paragrafami w zespołach 45, 46, 80, 81 klasyfikacji budżetowej, z wyjątkiem odsetek od kredytów i pożyczek, które zostały zaewidencjonowane jako zwiększenie wartości początkowej środków trwałych na koncie 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”;
- 2) nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi (§ 495) oraz dopłaty w spółkach prawa handlowego (§ 415).

§ 32. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych dotyczy:

- 1) zysków otrzymanych od towarzystw ubezpieczeniowych z tytułu likwidacji szkód powstałych na skutek klęsk żywiołowych (powódź, huragan, pożar, trąba powietrzna);
- 2) strat nadzwyczajnych poniesionych w związku z usuwaniem szkód klęsk żywiołowych (powódź, huragan, pożar, trąba powietrzna).

§ 33. Wynik finansowy z działalności gospodarczej skorygowany o straty i zyski nadzwyczajne stanowi osiągnięty zysk brutto lub poniesioną stratę brutto za rok obrotowy. Kwota wyniku finansowego brutto wykazana w rachunku zysków i strat jest zgodna z kwotą ujawnioną w bilansie w pasywach w części „A. Fundusz II. Wynik finansowy.”

§ 34. 1. W budżecie jednostki samorządu terytorialnego ustala się:

- 1) skumulowany wynik na zasobach budżetu;
- 2) wynik z wykonania budżetu za dany rok, z wyłączeniem operacji z udziałem środków pomocowych;
- 3) wynik na operacjach niekasowych za dany rok;
- 4) wynik na operacjach z udziałem środków pomocowych.

2. Skumulowany wynik na zasobach budżetu obejmuje okres od początku działalności jednostki samorządu terytorialnego do końca roku poprzedzającego rok budżetowy (stan niedoborów lub nadwyżek z lat ubiegłych skorygowany o przychody finansowe i koszty finansowe zaliczane do operacji nierasowych) ustalany jest na koncie 960 – „Skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasobach budżetu”.

3. Wynik z wykonania budżetu (bez operacji z udziałem środków pomocowych) za dany rok ustala się na koncie 961 – „Niedobór lub nadwyżka budżetu” według zasady kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz wydatków niewykonanych niewygasających z końcem roku ujmowanych na odrębnych kontach.

4. Operacje wynikowe, które nie powodują zwiększenia wydatków i dochodów danego roku budżetowego, tak zwane operacje niekasowe, dotyczące zrealizowanych w danym roku przychodów finansowych i takich samych kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych ujmowane są na koncie 962 – „Wynik na pozostałych operacjach”.

5. Wynik na operacjach z udziałem środków pomocowych jest ustalany w ujęciu narastającym na koncie 967 – „Fundusze pomocowe”, obejmując wynik za rok poprzedni (saldo początkowe) i wynik za rok bieżący stanowiący różnicę między dochodami i wydatkami pomocowymi (ujmowanymi na odrębnych kontach) powiększony o dodatnie różnice kursowe i pomniejszony o ujemne różnice kursowe.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

§ 35. 1. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze wycenia się w ciągu roku na dzień ich przeprowadzenia – o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczej – odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
 - 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji;
2. Na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych składniki aktywów i pasywów po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności.

§ 36. Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się również nie później niż na koniec każdego kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.

§ 37. Należności realizowane na rzecz innych jednostek ujmuje się jako zobowiązania na rzecz tych jednostek a odpisy aktualizujące wartość tych należności obciążają zobowiązania wobec tych jednostek, dochody realizowane na rzecz budżetu państwa.